

**UCHWAŁA NR XL/299/2021
RADY GMINY USTRONIE MORSKIE**

z dnia 30 września 2021 r.

w sprawie ustanowienia pomnika przyrody

Na podstawie art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098 z późn.) uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Ustanawia się pomnikiem przyrody 2 sztuki drzew gatunku buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*), rosnących na nieruchomości położonej w Sianożętach przy ul. Północnej 2A o numerze ewidencyjnym 19/39 z obrębem 28.

2. Nadaje się nazwę pomnikom przyrody – drzewo z nr 1 "Buk Mass", drzewo z nr 2 „Buk Jan”.

3. Mapa przedstawiająca położenie pomników przyrody, o których mowa w ust. 1 stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

4. Wymiary i położenie każdego z pomników przyrody, o których mowa w ust. 1, określa załącznik 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Szczególnym celem ochrony drzew, o których mowa w § 1 ust. 1 jest zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych, naukowych i kulturowych.

§ 3. W stosunku do pomników przyrody, o których mowa w § 1, w ramach ochrony czynnej ustala się obowiązek monitoringu stanu zdrowotnego oraz wykonywania cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych (usuwanie posuszu) oraz cięć awaryjnych z uwzględnieniem zasad dobrych praktyk ogrodniczych, zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami chirurgii drzew.

§ 4. W stosunku do ustanowionych pomników przyrody, o których mowa w § 1 wprowadza się następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
- 4) umieszczania tablic reklamowych.

§ 5. Nadzór nad pomnikami przyrody, o których mowa w § 1, sprawuje Wójt Gminy Ustronie Morskie.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ustronie Morskie.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Krzysztof Grzywnowicz

Lokalizacja pomnika przyrody

Województwo: zachodniopomorskie
Powiat: kolobrzeski
Gmina: Ustronie Morskie
Obręb: Sianożęty

Nr	N	E	Opis	Obwód [cm]
D1	54°12'30,49" (54.208469°)	15°43'52,63" (15.731287°)	Buk zwyczajny	330
D2	54°12'30,42" (54.208451°)	15°43'52,10" (15.731140°)	Buk zwyczajny	417

ortofotomapa (źródło-Geoportal) skala 1:2000
m. topograficzna (źródło-Geoportal) skala 1:10000

24.09.2021
MAREK SIADHOŃSKI
Marek Siadhoński
Ustrawn. zawod. nr 7292

Wykaz pomników przyrody

Lp.	Nazwa gatunkowa	Obwód pnia na wysokości 1,3 m [cm]	Nr ewidencyjny działki	Położenie geodezyjne	Opis lokalizacji
1	2	3	5	6	7
1.	Buk zwyczajny (Fagus sylvatica)	343	19/39	X: 709845.31 Y: 286902.80	Ul. Północna 2A, 78-111 Sianożęty
2.	Buk zwyczajny (Fagus sylvatica)	440	19/39	X: 709845.83 Y: 286908.82	Ul. Północna 2A, 78-111 Sianożęty

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 1098) obowiązkiem m.in. organów administracji publicznej jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym. Artykuł 2 tejże ustawy stanowi, że ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody, w tym zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień (ust. 1), a celem ochrony przyrody jest m.in. ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień (ust. 2). Ochrona zieleni oraz zadrzewień może polegać m.in. na uznawaniu najcenniejszych drzew (rosnących pojedynczo lub w skupieniach) za pomniki przyrody. W myśl art. 40 powyższej ustawy, pomniki przyrody są pojedyncze twory (lub ich skupiska) przyrody żywej i nieożywionej o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów; jako przykłady pomników przyrody w powyższym przepisie wskazane zostały okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyiska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie. Natomiast w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody (Dz. U. z 2017 r., poz. 2300) określono kryteria, jakimi należy się kierować przy kwalifikowaniu np. drzew jako kandydatów do objęcia ochroną pomnikową. W myśl art. 44 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy, określającej nazwę danego obiektu, jego położenie, szczególne cele ochrony, zakazy właściwe dla tego obiektu, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 powyższej ustawy, sprawującego nadzór nad pomnikiem przyrody, a w razie potrzeby – ustalenia dotyczące czynnej ochrony. Ponadto projekt stosownej uchwały rady gminy wymaga uzgodnienia – zgodnie z art. 44 ust. 3a ustawy – z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Zgodnie z przedłożonym projektem proponuje się objęcie ochroną jako pomniki przyrody dwa egzemplarze drzew rosnące na terenie Gminy Ustronie Morskie:

1) buk zwyczajny *Fagus sylvatica* o obwodzie pnia 343 cm, rosnący na terenie działki przy ul. Północnej 2A, 78-111 Sianożęty, na działce nr 19/39 obr. 28;

2) buk zwyczajny *Fagus sylvatica* o obwodzie pnia 440 cm, rosnący na terenie działki przy ul. Północnej 2A, 78-111 Sianożęty, na działce nr 19/39 obr. 28.

Wyszczególnione powyżej drzewa spełniają kryteria określone we wspomnianym rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody, to znaczy:

a. obwody ich pni – mierzone na wysokości 130 cm – przekraczają minimalne obwody pni określone dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew, wyszczególnionych w załączniku do powyższego rozporządzenia;

b. drzewa te wyróżniają się – przede wszystkim ze względu na obwody pni, ale również wielkość i rozłożystość koron – spośród innych drzew tego samego rodzaju lub gatunku w skali co najmniej gminy;

c. z uwagi na uwarunkowania lokalizacyjne, proponowane jako pomniki przyrody drzewa rosnące poza lasami (a wyszczególnione w punktach 1-2) mają szczególne walory krajobrazowe, stanowiąc dominanty widokowe, np. w perspektywie zabudowy m. in. turystycznej przy której rosną.

Objęcie przedmiotowych drzew ochroną prawną pozwoli na ich zachowanie dla przyszłych pokoleń, zwiększy świadomość ekologiczną mieszkańców, przyczyni się do kształtowania wizerunku Ustronia Morskiego jako gminy aktywnie prowadzącej działania na rzecz ochrony i zachowania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. W projekcie uchwały ustanawiającej powyższe drzewa pomnikami przyrody, zaproponowano wprowadzenie następujących zakazów, wybranych i dostosowanych do specyfiki obiektów i formy ochrony spośród zakazów wyszczególnionych w art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody:

- 1)niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu,
- 2)wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu,
- 3)uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby,
- 4)umieszczania tablic reklamowych.

Wprowadzenie powyższych zakazów pozwoli na właściwe zabezpieczenie drzew przed zniszczeniem ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Projekt przedłożonej uchwały został pozytywnie, bez uwag uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w formie zgody milczącej.

Proponowana uchwała nie rodzi skutków finansowych dla budżetu gminy, przy czym objęcie drzewa ochroną jako pomnika przyrody powoduje, że koszty okresowej pielęgnacji drzewa (wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych) będą w przyszłości pokrywane ze środków gminnych.

Należy w tym miejscu wspomnieć, że w polskim systemie prawnym możliwość ochrony cennych i okazałych drzew pojawiła się po raz pierwszy w dekreście Rady Regencyjnej z dnia 31 października 1918 r. o opiece nad zabytkami sztuki i kultury (Dziennik Prawa Państwa Polskiego z 1918 r. Nr 16, poz. 36), którego art. 12 stanowił między innymi, że za zabytki nieruchome (...) uznane być mogą (...) ogrody ozdobne oraz aleje stare cmentarne i przydrożne; **drzewa sędziwe i okazałe**, otaczające zamczyska, kościoły, kapliczki, figury, cmentarze i t. p. Przyjęcie przez Radę Gminy Ustronie Morskie proponowanej uchwały można uznać za swego rodzaju formę uczczenia w 103 rocznicy prawnej ochrony najcenniejszych drzew w Polsce.

W załączeniu – materiał fotograficzny